

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα, 04-12-2019
Αριθμ. Πρωτ.: 572/244974
Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από χαλαζόπτωση σε διάφορες καλλιέργειες της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 975/27-9-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Σ. Ελευθεριάδου, Σ. Αραχωβίτης και Τ. Αλεξιάδης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν, κυρίως από τη χαλαζόπτωση της 10^{ης} Ιουλίου του 2019, σε δενδρώδεις καλλιέργειες και σε καλλιέργειες κηπευτικών, αμπελοειδών, σπαραγγιών, ακτινιδίων κ.λπ. στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Καβάλας, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής του Νέστου, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν από τους γεωτεχνικούς του ΕΛ.Γ.Α. οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν 39 αναγγελίες και υποβλήθηκαν 1.070 δηλώσεις ζημιάς περίπου. Η ζημιωθείσα έκταση ανέρχεται σε 17.000 στρέμματα. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων ολοκληρώθηκε και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς μετά την κοινοποίηση των πορισμάτων.

Σχετικά με τις εκτιμήσεις, αναφέρεται ότι οι αυτές διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια του εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνεται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία δημιουργείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού. Επίσης, σημειώνεται ότι, πέραν της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων, στόχοι του ΕΛ.Γ.Α. είναι και η ταχύτητα διενέργειάς τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό, καθώς και η ελαχιστοποίηση των λαθών, η διόρθωση των οποίων προβλέπεται με τη διαδικασία της επανεκτίμησης.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και κατά συνέπεια στο ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Αναφορικά με την καταβολή των αποζημιώσεων από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί τμηματικά η εκκαθάριση των ζημιών, η μηχανογράφησή τους και η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ανά την επικράτεια παραγωγούς, οι οποίοι έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Πληροφορικά αναφέρεται ότι, σε γενικές γραμμές η καταβολή των αποζημιώσεων σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΛ.Γ.Α. ξεκινά κάθε χρόνο μετά τα μέσα του Φθινοπώρου του ίδιου έτους ζημιάς και ολοκληρώνεται για όλη τη χώρα εντός των επόμενων μηνών του νέου έτους.

Επίσης, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, υπάρχει, μεταξύ άλλων, και το Υπομέτρο 5.1 με σκοπό τη στήριξη επενδύσεων σε προληπτικές δράσεις, οι οποίες αποσκοπούν στην άμβλυση των επιπτώσεων των πιθανών φυσικών καταστροφών, των αντίξων κλιματικών συνθηκών και των καταστροφικών συμβάντων που προξενούνται στις καλλιέργειες.

Για τον σκοπό αυτόν, τον μήνα Απρίλιο του έτους 2018 δημοσίευσαν από κοινού το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ο ΕΛ.Γ.Α., ο οποίος αποτελεί και τον ενδιαμέσο φορέα διαχείρισης του εν λόγω Υπομέτρου, την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης μέσω του Μέτρου 5 (Υπομέτρο 5.1) του ΠΑΑ 2014-2020. Σύμφωνα με την πρόσκληση, δικαίωμα συμμετοχής έχουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή οι ομάδες παραγωγών, με την προϋπόθεση ότι είναι ενεργοί γεωργοί.

Το καθεστώς εφαρμόζεται για τα συστήματα ενεργητικής προστασίας, τις περιοχές της επικράτειας και τις καλλιέργειες που ορίζονται στις κάτωθι περιπτώσεις:

- α) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από τον παγετό σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες εσπεριδοειδών.
- β) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες μηλοειδών, πυρηνοκάρπων, ακτινιδίων, αμπέλου και ροδιάς. Ειδικά στην περίπτωση των ακτινιδίων, της αμπέλου και της ροδιάς η καλλιέργεια πρέπει να είναι αμιγής.
- γ) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από τη βροχή σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες κερασιάς και αμπέλου.
- δ) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι και τη βροχή σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες κερασιάς και αμπέλου.

Στόχος του εν λόγω Μέτρου είναι να προστατεύσει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τον παγετό, το χαλάζι και τη βροχή μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής στήριξης (ενίσχυσης) για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας. Με αυτόν τον τρόπο, δύνανται οι αγρότες να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

Το ως άνω Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, όπου εγκαθίστανται συστήματα ενεργητικής προστασίας, με περιορισμούς που αφορούν στο είδος της καλλιέργειας και στο ζημιογόνο αίτιο, όπως αυτοί ορίζονται στην πρόσκληση.

Ο ΕΛ.Γ.Α., στις περιπτώσεις ένταξης των παραγωγών στο ανωτέρω Μέτρο, ενισχύει το αντικαλαζικό δίκτυ και την αντιβροχική μεμβράνη σε ποσοστό 80% με άριστα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, τόσο το δίκτυ όσο και η μεμβράνη προτιμώνται ως μέσα προστασίας από τους παραγωγούς για τις καλλιέργειές τους. Σημειώνεται ότι, στην πρώτη πρόσκληση, για την οποία εκδηλώθηκε μεγάλο ενδιαφέρον εκ μέρους των παραγωγών, υποβλήθηκαν φάκελοι με ύψος ενίσχυσης περίπου 8.5 εκατ. ευρώ, ενώ αναμένεται και δεύτερη πρόσκληση για ένταξη των παραγωγών στο Υπομέτρο 5.1.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, ο ΕΛ.Γ.Α. μέσω του Υπομέτρου 5.1. ενισχύει το αντικαλαζικό δίκτυ σε καλλιέργειες ακτινιδίων και λοιπών δενδρωδών καλλιεργειών των περιοχών της χώρας που συγκεντρώνονται οι εν λόγω καλλιέργειες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Ο παραγωγός, μέσω του συγκεκριμένου Υπομέτρου, δύναται να προχωρήσει στην υλοποίηση της εγκατάστασης, έχοντας επιπλέον τη δυνατότητα να επιλέξει ο ίδιος την εγκατάσταση και τις προδιαγραφές που επιθυμεί, συνοδευόμενη από στατική μελέτη μηχανικού για τη συγκεκριμένη εγκατάσταση. Συνεπώς, ο παραγωγός έχει εναλλακτικές λύσεις για την εγκατάσταση και τις προδιαγραφές που ο ίδιος επιλέγει.

Όσον αφορά στην ασφαλιστική κάλυψη που παρέχει ο ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι στους ισχύοντες Κανονισμούς του (Φυτικής Παραγωγής και Ζωικού Κεφαλαίου) καλύπτονται ασφαλιστικά οι ζημιές στις καλλιέργειες ή στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από συγκεκριμένους φυσικούς κινδύνους, όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετοί κ.λπ.), καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο). Ο παραγωγός με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και της κατάθεσης του συγκεκριμένου ασφαλιστρου που απορρέει από τη ΔΚ/Ε προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαρίζει τις καλλιέργειές του για τυχόν ζημιές που προξενούνται σε αυτές από τους ανωτέρω κινδύνους.

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενούνται σε φυτικό κεφάλαιο, σε πάγιο κεφάλαιο κ.λπ. εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων (θεομηνίες), σημειώνεται ότι αυτές οι ζημιές εντάσσονται σε προγράμματα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, και ενισχύονται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού για την ανασύσταση, καθώς και για τη συμπληρωματική ενίσχυση απώλειας παραγωγής εφάπαξ για συνολικά τέσσερα χρόνια από την περίοδο της ζημιάς, σύμφωνα με τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων και τις Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές (ΚΚΓ) για τη γεωργία και κτηνοτροφία.

Κατόπιν των ανωτέρω:

- οι ζημιές που προξενήθηκαν την τελευταία διετία στην ευρύτερη περιοχή του Νέστου της Π.Ε. Καβάλας στην ηρτημένη παραγωγή διαφόρων καλλιεργειών από καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια, ο ΕΛ.Γ.Α. διενήργησε τα οριζόμενα που αναφέρονται στους Κανονισμούς του (αναγγελίες, εκτιμήσεις κ.λπ.) και
- οι ζημιές που προξενήθηκαν στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της ανωτέρω περιοχής την τελευταία διετία (όπως φυτικό κεφάλαιο ακτινιδίων εσοδείας 2018 κ.λπ.), οι οποίες είναι σύμφωνες με τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων, εντάχθηκαν σε προγράμματα ΚΟΕ αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, και οι παραγωγοί θα ενισχυθούν μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Όσον αφορά στην καταβολή της ασφαλιστικής εισφοράς, επισημαίνεται ότι ο παραγωγός με τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και την καταβολή του αντίστοιχου ασφαλιστρου προς τον ΕΛ.Γ.Α., εξασφαλίζει: α) την ασφάλιση των προϊόντων του που

πλήττονται από διάφορα δυσμενή καιρικά φαινόμενα και β) την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α'160), δικαίωμα αποζημίωσης έχουν όσοι αποδεδειγμένα έχουν εκπληρώσει τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις. Αυτό σημαίνει ότι, το ποσό της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς που απορρέει από την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας /Εκτροφής (ΔΚ/Ε) δεν γίνεται να συμψηφιστεί με πιθανή αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α..

Ωστόσο, για τη διευκόλυνση των παραγωγών, τους δίνεται η δυνατότητα, πέραν της καταβολής της ασφαλιστικής εισφοράς, να εξουσιοδοτήσουν τον Οργανισμό να εισπράξει την εισφορά από τον λογαριασμό τους κατά τον χρόνο που κατατίθενται σε αυτόν οι απαιτήσεις τους, όπως για παράδειγμα από το δημόσιο. Για τον σκοπό αυτόν, υπάρχει σχετική ένδειξη στο έντυπο της ΔΚ/Ε, ώστε όποιος αγρότης θέλει, να μπορεί να εξουσιοδοτήσει τον ΕΛ.Γ.Α. να εισπράξει για λογαριασμό του το υπολειπόμενο ποσό της οφειλής κατά τον χρόνο που κατατίθενται σε αυτόν τυχόν απαιτήσεις που πρόκειται να του καταβληθούν.

Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι από την εφαρμογή της ΔΚ/Ε που ξεκίνησε από το 2011 και πάντοτε με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αγροτών, λόγω και της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης, δίδεται αρκετό χρονικό διάστημα για την καταβολή της ασφαλιστικής εισφοράς.

Ως εκ τούτου, για το έτος 2018 η καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης καταβολής της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς είναι η 8^η Νοεμβρίου του 2019, ενώ για το έτος 2019 η καταληκτική ημερομηνία της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς είναι η 31^η Μαρτίου του 2020.

Επιπρόσθετα, ο ΕΛ.Γ.Α., ως οργανισμός κοινής ωφέλειας και για θέματα ισονομίας και δικαιοσύνης, παρέχει υπηρεσίες του εθνικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων μέσα από ένα κοινωνικό σύστημα, το οποίο στοχεύει στην ελάττωση της αβεβαιότητας, αφού ο ασφαλιζόμενος παραγωγός διατηρεί το επίπεδο των εσόδων του από την καλλιέργεια σταθερό.

Επομένως, η ειδική ασφαλιστική εισφορά αποσκοπεί στον καταμερισμό των δαπανών ασφάλισης ορισμένων κινδύνων μεταξύ των παραγωγών και εξυπηρετεί αντικειμενικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Όσον αφορά στο θέμα της αλλαγής των Κανονισμών του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι σαφής πρόθεση της νέας πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι η αναβάθμιση του γεωργοασφαλιστικού συστήματος της χώρας, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται επιτυχώς στην κλιματική αλλαγή και να προσφέρει επαρκή ασφάλιση στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών.

Για τον σκοπό αυτόν, πρόκειται να ξεκινήσουν σύντομα οι απαραίτητες διεργασίες, όπως η αναλογιστική μελέτη, βάσει των οποίων θα διαμορφωθούν οι συγκεκριμένες αλλαγές με τη συνεργασία και κατόπιν διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς. Οι εν λόγω αλλαγές, μετά τη νομοθετική τους ολοκλήρωση, θα τεθούν άμεσα σε ισχύ, δημιουργώντας το νέο γεωργοασφαλιστικό πλαίσιο της χώρας.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι, για την ενδυνάμωση του ρόλου των οπωροκηπευτικών στην αγροτική ανάπτυξη της χώρας, εφαρμόζεται το θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ για τις Οργανώσεις Παραγωγών, δηλαδή οι Κανονισμοί (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013, (ΕΕ) αριθμ. 891/2017, (ΕΕ) αριθμ. 892/2017 και (ΕΕ) αριθμ. 543/2011, όπως ισχύουν, καθώς και το σχετικό εθνικό πλαίσιο, δηλαδή οι αριθμ. πρωτ. 4270/139407/28-12-2017 (Β'5/5-1-2018), 397/18235/2017 (Β' 601/24-2-2017) και 266355/11-02-2009 (Β'594/1-4-2009), υπουργικές αποφάσεις, όπως ισχύουν. Οι Οργανώσεις Παραγωγών

δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους. Είναι γι' αυτό σκόπιμη η δραστηριοποίηση όλων των παραγωγών μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών.

Συγκεκριμένα, οι Οργανώσεις Παραγωγών μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα μπορούν να υλοποιήσουν δράσεις που περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- στη μείωση του κόστους παραγωγής,
- στην προώθηση των προϊόντων τους,
- στα μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή),
- στην προστασία του περιβάλλοντος κ.ά.,

για τις οποίες δράσεις ενισχύονται σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γενικά, η δραστηριοποίηση των παραγωγών όλων των τομέων μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον Ενωσιακό και Εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών τους, η ανταγωνιστικότητα και η ποιότητα των προϊόντων.

Τέλος, αρμόδιο να απαντήσει για τα θέματα που το αφορούν, είναι το Υπουργείο Οικονομικών, προς το οποίο διαβιβάζεται ηλεκτρονικά η εν λόγω Ερώτηση και το παρόν έγγραφο μας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
– Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κα Σ. Ελευθεριάδου
3. Βουλευτή κ. Σ. Αραχωβίτη
4. Βουλευτή κ. Τ. Αλεξιάδη